

УДК 023.4:[025.5:004
DOI 10.32461/2409-9805.4.2020.227085.

Цитування:

Палеха Ю. І., Кобижча Н. І. Документний фонд як показник рівня інформаційної культури бібліотеки. *Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія*. 2020. № 4. С. 31–38.

Palekha Yu., Kobyzhcha N. (2020). Documentary fund as a reflection level of information culture of the library. *Library science. Record Studies. Informology*. 4, 31–38 [in Ukrainian].

Палеха Юрій Іванович,
кандидат історичних наук, доцент,
професор кафедри інформаційно-аналітичної
діяльності та інформаційної безпеки
Національного транспортного університету
paleha_yu@ukr.net
<https://orcid.org/0000-0001-8060-8590>

Кобижча Наталія Іванівна,
кандидат культурології,
старший викладач кафедри інформаційних технологій
Київського національного університету культури і мистецтв
shtefanka@ukr.net
<https://orcid.org/0000-0003-1683-3325>

ДОКУМЕНТНИЙ ФОНД ЯК ПОКАЗНИК РІВНЯ ІНФОРМАЦІЙНОЇ КУЛЬТУРИ БІБЛІОТЕКИ

Мета роботи. *Визначити сутність інформаційної культури бібліотеки, яка відображає створений нею документний фонд як інформаційний продукт, що виступає результатом сукупної діяльності персоналу, починаючи з його моделювання, комплектування та організування, виділити основні складники та проаналізувати рівні інформаційної культури бібліотеки, намітити напрями її вдосконалення в аспекті забезпечення потреб інформаційного суспільства. Методологія дослідження* полягає у застосуванні культурологічного та системного підходу, загальнонаукових методів пізнання та методу сходження від абстрактного до конкретного. **Наукова новизна роботи** полягає в дослідженні інформаційної культури бібліотеки та її документного фонду як консолідованого інформаційного продукту спільної праці її персоналу, що виступає показником рівня корпоративної культури бібліотечної установи, з однієї сторони, та інформаційної культури суспільства, з іншої. Розкрито чинники, з огляду на які сучасний керівник бібліотеки повинен піклуватися про інформаційну культуру своєї установи та основні рівні інформаційної культури сучасної бібліотеки. **Висновки.** *Документний фонд як продукт сукупної діяльності й головний об'єкт культурної творчості персоналу бібліотечної установи можна подати як показник її інформаційної культури, що включає уміння здійснювати, збирати та аналізувати вихідну інформацію, спроможності створювати електронні бази даних, знання можливостей інформаційно-пошукових систем та методик пошуку інформації, уміння опрацьовувати інформацію, навички структурування документованої інформації, знання методик підготовки того чи іншого інформаційного документа, вміння надавати інформаційні послуги. Поєднання основних елементів інформаційної культури бібліотеки мусить ґрунтуватися на принципах комплексності, диференційного підходу та безперервності, що дає нове бачення та розуміння необхідності колективної роботи над формуванням її документного фонду. Інформаційна культура бібліотеки потребує продовження дослідження та інтегрованого наукового осмислення.*

Ключові слова: *інформаційна культура; документний фонд; консолідований інформаційний продукт; інформаційні технології; цифрова епоха.*

Palekha Yuriy,
Ph.D. in Historical and Culture Science, docent,
Professor of the Department of Information
Analytical Activities and Information Security
of National Transport University

Kobyzhcha Natalya,
Ph.D. in Culturology,
Senior Lecturer, Information Technologies,
Department Kyiv National University,
of Culture and Arts

DOCUMENTARY FUND AS A REFLECTION LEVEL OF INFORMATION CULTURE OF THE LIBRARY

The purpose of the article is to define the essence of the informational culture of the library, that represents the created documentary fund as an information product that is the result of the joint efforts of the staff, including its modeling, composition, and organization; to identify key elements and analyze components; outline directions for further research in terms of meeting the needs of the information society in the digital age. The methodology is to apply a culturological and systematic approach, general scientific methods of cognition, and the method of moving from the abstract to specific aspects. The scientific novelty of the work is to study the informational culture of the library and its documentary fund as a consolidated information product of joint efforts of its staff, which serves as an indicator of the level of the corporate culture of the library on the one hand and the informational culture of society on the other. The factors due to which the modern head of the library should take care of the informational culture of his institution, the main features and levels of the informational culture of the modern library are elaborated. Conclusions. The documentary fund as a product of joint activity and the main object of cultural creativity of the library staff can be presented as a complex, multidimensional structure, including the ability to collect and analyze source information, the ability to create electronic databases, knowledge of information retrieval systems and information retrieval techniques, ability to process information, skills of structuring documented information, knowledge of methods of preparation of different information documents, ability to provide information services. The combination of the main elements of the informational culture of the library is based on the principles of complexity, differential approach, and continuity and gives a new vision and understanding of the need for joint work on the formation of its documentary fund. The information culture of the library requires further research and detailed analysis of its components.

Key words: *informational culture; documentary fund; joint information product; information technologies; digital age.*

Актуальність теми дослідження. Останнім часом утверджується погляд на бібліотеки як на органічну частину інформаційного середовища. Бібліотека стає одним із основних комунікативних каналів, які забезпечують збереження і використання величезних документних ресурсів, до яких додаються комп'ютери, програмні засоби, машиночитані джерела інформації, а можливість підключення до міжнародних комп'ютерних мереж збагачує їх ще й світовими інформаційними ресурсами.

З огляду на інформаційну природу культури та особливості сучасного етапу розвитку бібліотек, окремої уваги потребує дослідження такого концепту як документний фонд, що, певною мірою, відображає рівень інформаційної культури бібліотечної установи. Саме він є результатом інформаційної взаємодії бібліотечних працівників, їх командної роботи, поєднанням наявних цифрових компетентностей кожного з них щодо створення досконалого інформаційного продукту, підсумком застосування інформаційних програм і впроваджених технологій, прийомів та способів збирання, опрацювання, зберігання та розширення документного фонду, а

також здібностей і навичок працівників щодо ефективного використання набутого досвіду та інновацій в його формуванні.

На сьогоднішній день очевидним фактом є те, що за умов глобальної цифровізації найважливішим фактором розвитку та засобом підвищення результативності діяльності бібліотеки як інтелектуального посередника між людиною та інформаційним суспільством є сучасні інформаційно-комунікаційні технології, спрямовані на створення, функціонування і розширення документних фондів, забезпечення оптимальних способів надання ними інформаційних послуг.

Формування інформаційної культури бібліотеки, яка включала б не тільки традиційну цифрову культуру її працівників, але й спроможності та вміння спільно працювати з інформацією, моделювати, комплектувати та організовувати документний фонд і наукоємні інформаційні продукти, необхідно розглядати як результат реалізації колективних в інформаційному середовищі цілей, впровадження в установі сучасних інформаційних систем та технологій, що дозволяють створювати та надавати якісні інформаційні продукти і послуги, що в поєднанні з інформаційною культурою її керівника, стає одним з головних завдань сучасної бібліотеки.

Аналіз досліджень і публікацій засвідчує, що першими роботами, які стосувались поняття «інформаційна культура», були статті працівників бібліотек К. М. Войханської і Б. Я. Смірної «Бібліотекарі і читачі про інформаційну культуру» та Е. Л. Шапіро «Про шляхи зменшення невизначеності інформаційних запитів». З кінця 80-х років минулого століття поняття «інформаційна культура», завдяки роботам А. П. Суханова та Г. Г. Воробйова стало ще більш популярним.

Методологічні засади розуміння сутності інформаційної культури окремих груп висвітлено у працях О. Ф. Гончарової, Д. В. Дубова, О. О. Ісаєвої, В. А. Медведьової, Т. В. Новальської, Т. В. Пантюхової, О. С. Повідайчик, О. С. Пономарьова, В. Ю. Степанова, О. Є. Хімчук, О. О. Хмельницького та ін. Підвиди інформаційної культури досліджувались в працях провідних бібліотекознавців та бібліографознавців, питанням формування інформаційної культури окремих груп юнацтва в бібліотеці присвячувались кандидатські та докторські дисертації [3; 7].

У роботах українських учених розглядаються сучасні підходи до визначення соціально-культурного феномену «цифрова культура» [1, 23], співвідношення понять «цифрова культура», «цифрова грамотність», «цифрова компетентність» як сучасних освітніх феноменів [5, 2], обґрунтовуються складові цифрової культури бібліотечного фахівця як єдності цифрового світогляду, цифрового підприємництва та цифрової творчості [6, 96]. Проте проблеми інформаційної субкультури бібліотеки як складника її корпоративної культури та органічної частини інформаційного суспільства ще не розглядались й потребують комплексного, інтегрованого наукового осмислення.

Мета дослідження. Розширення сприймання інформаційної культури бібліотеки, яка відображає створений нею документний фонд як консолідований інформаційний продукт, що виступає наслідком сукупної діяльності персоналу, виділити основні чинники, з огляду на які керівник мусить піклуватися про інформаційну культуру своєї установи, проаналізувати її рівні.

Виклад основного матеріалу. У більшості випадків кінцевим результатом діяльності бібліотечної установи виступає її документний фонд як інформаційний продукт, у складі якого представлено як традиційні, так і електронні компоненти. Саме документний фонд є результатом спільної життєдіяльності працівників, системою способів їх колективного існування, взаємодії, який завдяки знанню законів його функціонування, консолідації їх знань, умінь орієнтуватися в інформаційних потоках, системах та технологіях, що реалізуються у формі досягнення встановлених цілей, спрямований на створення єдиного інформаційного простору та надання інформаційних послуг в національних та міжнародних інформаційних системах.

Накопичені в інформаційних ресурсах бібліотек документні фонди залишаються загальнодоступним та універсальним за змістом джерелом інформації, виступають об'єктом постійного суспільного попиту, невід'ємною складовою культурного

надбання нації. За умов інформатизації та стрімкого розвитку новітніх технологій отримання, збереження, обробки та передачі інформації саме бібліотеки, досконало володіючи інструментарієм упорядкування інформаційного простору, стають базовими соціальними інститутами, найбільш авторитетними комунікаційними посередниками між глобальними інформаційними ресурсами і користувачем.

На сучасному етапі розвитку книгозбірні, як ніколи, гостро відчують на собі трансформаційні процеси щодо форм і методів роботи з документним фондом, адже вони перетворюються на сучасні галузеві інформаційні центри, які активно використовують у своїй роботі інноваційні комп'ютерні технології, що зумовлює суттєві трансформації як у життєдіяльності кожної окремої людини, конкретної бібліотечної установи, так і усього суспільства в цілому. А тому їм необхідно залишатися не лише надійним фундаментом розвитку культури, освіти та науки, а й зберегти найцінніше надбання людства – різноманітний за складом документний ресурс, що поєднує традиційні та електронні сегменти інформаційного простору.

Стан та структура документних ресурсів – це один з показників розвитку будь-якої бібліотечної установи, ступінь її інтегрування до глобального інформаційного простору, а тому забезпечення доступу до нього споживачів та його збереження є відображенням інформаційної культури сьогодення, а надання інформації не лише у традиційній формі, а й в електронній, завдяки можливостям застосовувати принципово нові засоби її пошуку, створення, зберігання, використання та організації доступу – відмітною характеристикою сучасного рівня розвитку суспільства.

Формування документного фонду (ФДФ) розуміють як створення, постійне оновлення, розвиток та належну його підтримку в працездатному стані. Якщо документний фонд сформований правильно, то його основні характеристики, як зазначають у своїй роботі українські науковці, відповідають завданням бібліотечної установи, частиною якої вони є, та інформаційним потребам її користувачів [7].

За основу розуміння формування документних фондів візьмемо запропоноване визначення: «Сукупність процесів, спрямованих на створення і розвиток бібліотечного фонду, що складається з комплектування, організації та управління фондом, а також виключення творів друку й інших матеріалів; залежить від виду бібліотеки, складу, чисельності та інтересів читачів, від випуску читацької продукції, розвитку інформаційних потреб науки і виробництва» [2].

Від того, наскільки керівникові вдається поєднати наявні компетентності, світогляди, знання та уміння працівників бібліотеки, забезпечити ціленаправлену й ефективну їх командну роботу, консолідувати їх здібності і навички, з використанням сучасної організаційної техніки, новітніх інформаційних технологій та засобів формування документного фонду, ефективно використовуючи інформаційні зв'язки між підрозділами, залежить рівень її інформаційної культури.

Інформаційну культуру бібліотеки (ІКБ) можна подати як комплекс знань, умінь, навичок і установок персоналу щодо спільної взаємодії з інформаційним середовищем, командної роботи у формуванні документного фонду будь-якого ступеня складності. Ідеться про інформаційну культуру бібліотеки як необхідний компонент відображення колективної діяльності її працівників, як головний об'єкт культурної творчості персоналу.

ІКБ виражається в наявності у її працівників загальних, основоположних та глибоко вкорінених базових припущень, цінностей, переконань і норм, що характеризують те, як установа заохочує і підтримує використання сучасних інформаційних систем та новітніх технологій для найбільш ефективного формування її документного фонду. Сфера ж індивідуальних зусиль кожного працівника регламентується умовами «входження» його до складу того чи іншого підрозділу бібліотеки, тієї чи іншої команди та чинниками, в силу яких керівник піклується про рівень її інформаційної культури.

Чинники, з огляду на які сучасний керівник бібліотеки повинен піклуватися про інформаційну культуру своєї установи, наведено на Рис.1.

Перший – інформаційна культура бібліотеки має стати складовою її корпоративної культури. Усе більше бібліотечних установ розуміють необхідність змін, орієнтованих на задоволення потреб споживача, а для цього потрібно забезпечити відповідний рівень їх інформаційної субкультури

Другий – ІТ роблять можливим створення в бібліотечній установі сучасних комп'ютерних мереж, впровадження новітніх інформаційних технологій, але самі по собі вони не гарантують ефективну її роботу, необхідно створити принагідну інформаційну культуру, інтегрувати відповідні компетенції персоналу в єдине ціле за законами синергії

Третій – ІКБ мусить об'єднати зусилля керівника і функціональних служб, підрозділів та робочих груп у застосуванні новітніх технологій та підходів до процесів збору, обробки, передачі, використання, зберігання та надання інформації, формування

Четвертий – сучасна політика формування ДФ спрямовує бібліотеки на стратегію доступу до значно більшого масиву інформації, ніж міститься в її власних ресурсах, залежно від реальних потреб користувачів, фінансових можливостей, наявності ресурсів та інформаційної культури її персоналу

Рис. 1. Чинники, в силу яких керівник мусить піклуватися про ІКБ

ІКБ мусить стати частиною корпоративної культури установи та культури управління її керівника, необхідною ланкою забезпечення успішної її діяльності, спрямованою на досконалі характеристики формування документного фонду та якісне надання інформаційних послуг відвідувачам.

Складники інформаційної культури бібліотеки. Для розуміння і уніфікації діяльності працівників бібліотеки щодо створення документного фонду як показника інформаційної культури проаналізуємо її складники, що відображають основні технологічні процеси (Рис. 2).

Культура моделювання ДФ

Збір та аналіз вихідної інформації.
Складання проектів моделей фонду.
Обговорення (апробація і узгодження) моделей.
Затвердження моделей.
Поточна актуалізація моделей фонду

Культура комплектування ДФ

Первинний відбір документів для створення та поповнення фонду.
Вторинний відбір, аналіз використання документів.
Надходження документів до фонду (процес замовлення документів, перевірка правильності замовлення)

Культура організування ДФ

Приймання документів до фонду бібліотеки.
Облік документного фонду.
Наукова і технічна обробка (опрацювання) документів.
Розміщення (розстановка) документів фонду.
Зберігання документів фонду. Перевірка фонду

Рис. 2. Складники інформаційної культури бібліотеки

Кожен з вищезазначених на Рис. 2. складників інформаційної культури бібліотеки містить основні технологічні процеси, які необхідно здійснювати поетапно, а етапи, своєю чергою, поділяти на дрібніші частини – робочі операції, характерними для яких є відповідний склад виконавців, засобів, технологій та знарядь праці. Будь-яка операція анонсуватиме тісно пов'язані між собою дії, прийоми, які спільно використовують у своїй діяльності працівники бібліотеки, з уже сформованими ідеалами, традиціями, нормами, звичаями і навичками роботи з інформацією, спроможностями використання новітніх інформаційних технологій та систем, інтеграція яких за законами синергії формує інформаційну культуру бібліотеки.

Бібліотечна установа з високим рівнем інформаційної культури більш конкурентноспроможна, більш демократична та стабільна, менш централізована, більш здатна відповідати потребам споживачам інформаційного ринку, в змозі краще орієнтуватись у навколишньому середовищі.

Рівні інформаційної культури бібліотеки. Інформаційну культуру бібліотеки (ІКБ) необхідно розглядати не як певну константу, а як органічне поєднання інформаційних культур її структурних підрозділів, окремих груп та окремих фахівців, що постійно розвиваються й мають різні рівні її сформованості.

Так, для **базового рівня** ІКБ характерним є універсальний набір знань, умінь, навичок, якими володіють співробітники установи. Вони повинні вміти використовувати інформаційний потенціал соціокультурних інститутів, знання з фаху, застосовувати навички організації виробництва та використання інформаційних ресурсів, надання послуг, використовувати інтернет-ресурси для вирішення практичних і прогностичних завдань у своїй професійній галузі.

Для **професійного рівня** ІКБ знання, уміння і навички працівників характеризуються більшою складністю, що обумовлюється їх професійними обов'язками, вимогами до займаної посади та взаємозв'язками за фахом. Вони пов'язані з отриманою кожним із працівників фахом, рівнем кваліфікації та компетенцій, але мають вузьконаправлений характер.

Так, вимоги до кваліфікаційного рівня працівника інформаційно-бібліографічного відділу чи співробітника відділу обробки літератури різняться, хоча всі вони працюють над комплектуванням документного фонду. Спільними для них мусять бути вміння використовувати знання основних засад інформаційної та бібліотечної справи, користуватися сучасними інформаційними технологіями та програмним забезпеченням, розуміння принципів проектування та функціонування АБД, семантичного вебу, веб-сервісів та соціальних медіа, застосовувати навички управління інформаційними ресурсами та соціокомунікативними процесами.

Для **вищого рівня** ІКБ компетенції працівників, їх знання, уміння і навички мусять мати міжфаховий характер. Вони вирізняються від попередніх інноваційним мисленням, гнучкістю, ступенем складності, можливістю комбінувати отримані знання, уміння та навички, спільно приймати рішення в нестандартних ситуаціях, вести альтернативний пошук засобів і способів їх прийняття, володіти правилами поведінки та етикету в цифровому середовищі.

У бібліотечній установі нагальною мусить стати саме цілеспрямована підготовка фахівців вищого рівня компетенції, здатних розв'язувати комплексні проблеми в галузі професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності, оцінювати наслідки прийняття рішень при розробці та здійсненні соціально значимих проектів, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань, умінь та/або професійної практики.

Розбудова ІКБ важлива як для працівників, так і для вироблення її керівником єдиної стратегії управління, вона мусить стати запорукою ефективної та успішної діяльності установи як частки її корпоративної культури та культури інформаційного суспільства у цілому. Чим вище рівень ІКБ як соціальної спільноти та головного об'єкту сукупної культурної творчості персоналу, тим вище її імідж та конкурентоздатність.

Таким чином, для того щоб сформувати ІКБ, яка б відповідала сучасному розвитку науки і техніки, новітнім інформаційним технологіям необхідний комплекс заходів з чітко вираженою метою, що стосуються підготовки бібліотечних працівників кожного з трьох рівнів, яка б включала в себе питання підготовки та перепідготовки кадрів, коучінгу, підвищення їх кваліфікації та стажування в передових інформаційних установах.

Завдання керівника бібліотеки полягає в тому, щоб виявити чинники й умови, які сприяють як збігу, так і відмінностям культур соціальних груп та особистостей, щоб вибрати такі системи норм і цінностей, які б у найбільш адекватній формі висловили потреби її подальшого розвитку. ІКБ мусить стати запорукою ефективною та успішною її діяльності як суб'єкта культури частки соціальної структури та інформаційного суспільства у цілому.

Висновки. Підводячи підсумки проведеного дослідження, можна зробити висновки:

1. Документний фонд бібліотеки як один із показників інформаційної культури відображає рівень розбудови ІКБ, яку можна ідентифікувати як складник її корпоративної культури і складник загальної культури цивілізації, орієнтованої на якісне задоволення інформаційного забезпечення людської діяльності.

2. ІКБ відображає досягнуті етапи формування складників документного фонду та його використання, що забезпечують її ефективну діяльність у розумінні цілісного бачення світу в цифрову епоху та ступінь задоволення інформаційних потреб споживачів.

3. Побудова належної ІКБ як суб'єкту культури, як динамічної моделі виживання, що безперервно ускладнюється та своїми евристичними механізмами адаптації пристосовує працівників до нових умов існування, забезпечуючи їм порозуміння і стабільність, є важливим показником як для співробітників, так і для вироблення керівником бібліотеки єдиної стратегії її функціонування.

4. Від того, наскільки керівникові бібліотеки вдасться поєднати наявні компетентності, інформаційні світогляди, знання та уміння працівників, консолідувати здібності і навички, забезпечити ціленаправлену й ефективну їх командну роботу, сформувати документний фонд як з традиційних, так і електронних компонентів й підтримувати його в працездатному стані, ефективно застосовувати організаційну техніку, впроваджувати новітні технології та засоби для вирішення практичних, управлінських, науково-дослідних і прогностичних завдань, й буде залежати рівень ІКБ і, як наслідок, її корпоративної культури.

Список використаних джерел

1. Базелюк О. В. Формування цифрової культури педагогічних працівників у закладах професійної освіти. *Вісник післядипломної освіти. Серія «Педагогічні науки»*. 2018. Вип. 6 (35). С. 23–36.

2. Бібліотечні фонди : прогр. та навч.-метод. матеріали до курсу для студентів спец. «Книгознавство, бібліотекознавство і бібліографія» / уклад. : Н. М. Кушнарєнко, А. А. Соляник. Харків : ХДАК. 2007. 50 с.

3. Вобленко Ю. Ф. Інформаційна культура в працях провідних бібліотекознавців та бібліографознавців. *Вісник Книжкової палати*. 1999. № 2. С. 7–8.

4. Вобленко Ю. Ф. Система формування інформаційної культури юнацтва в бібліотеці на основі програмно-цільової методики. *Вісник Книжкової палати*. 1999. № 3. С. 4–6.

5. Гаврилова Л. Г., Топольник Я. В. Цифрова культура, цифрова грамотність, цифрова компетентність як сучасні освітні феномени. *Інформаційні технології і засоби навчання*. 2017. Т. 61. № 5. С. 1–14.

6. Гуменчук А. В. Складові цифрової культури бібліотечного фахівця. *Український журнал з бібліотекознавства та інформаційних наук*. 2020. № 5. С. 96–105.

7. Долбенко Т. О., Горбань Ю. І. Документні ресурси бібліотек : навч. посіб. М-во освіти і науки України, М-во культури України, Київський нац. ун-т культури і мистецтв. Київ : Ліра-К, 2017. 348 с.

References

1. Bazeliuk, O. V. (2018). Formation of digital culture of pedagogical workers in vocational education institutions. *Bulletin of Postgraduate Education. Educational sciences Series*, 6(35), 23–36. [https://doi.org/10.32405/2218-7650-2018-6\(35\)-23-36](https://doi.org/10.32405/2218-7650-2018-6(35)-23-36) [in Ukrainian].

2. *Bibliotechni fondy* (2007). Prohr. ta navch.-metod. materialy do kursu dlya studentiv spets. «Knyhoznavstvo, bibliotekoznavstvo i bibliohrafiya» Kharkiv : KhDAK [in Ukrainian].

3. Voblenko, Yu. F. (1999). Information culture in the works of leading librarians and bibliographers. *Visnyk Knyzhkovoyi palaty*, 2, 7-8 [in Ukrainian].

4. Voblenko, Yu. F. (1999). The system of formation of information culture of youth in the library on the basis of program-target methods. *Visnyk Knyzhkovoyi palaty*, 3, 4-6 [in Ukrainian].

5. Havrylova, L. H. & Topol'nyk, Ya. V. (2017). Digital culture, digital literacy, digital competence as modern educational phenomena. *Informatsiyeni tekhnolohiyi i zasoby navchannya*. T. 61. 5. 1–14. <https://doi.org/10.33407/itlt.v61i5.1744> [in Ukrainian].

6. Humenchuk A. V. (2020). Components of digital culture of a librarian. *Ukrainian Journal of Library Science and Information Sciences Vypusk*, 5, 96–105 [in Ukrainian].

7. Dolbenko, T. O., Horban, Yu. I. (2017). Documentary resources of libraries. Kyiv: Lira-K [in Ukrainian].